

International Journal of Languages' Education and Teaching
Volume 6, Issue 1, March 2018, p. 337-357

Received	Reviewed	Published	Doi Number
24.12.2017	13.02.2018	30.03.2018	10.18298/ijlet.2459

Cultural Transmission in Istanbul Turkish for Foreigners Course Books (A1-A2) According to Turkish Lecturers and Foreign Students

Melike ERDİL¹

ABSTRACT

The objective of this research is to identify the success of Istanbul Turkish for Foreigners Course Books, (A1-A2) coming forth with their difference in cultural transmission compared to other language sets in regards to cultural transmission through the perspectives of foreign students and Turkish lecturers. Kalenderoğlu (2015:81) states that the Beginner Level (A1, A2) Istanbul Turkish Course Book for Foreign Students is, above all, a product of a delicate team work prepared by the instructors of Istanbul University Language Center (DILMER). 'Qualitative research method' is used in this study. 'Phenomenology' is preferred as the research pattern. The work group of this research consists of 7 Turkish lecturers working in Tophane Branch of Istanbul University Language Center during 2017-2018 Academic Year Autumn Semester and 19 foreign students learning Turkish in course B1. 'Semi-structured interview form' is preferred as a data gathering tool. Data is analyzed for content in regards to codes, categories and themes. The conclusion of this research is that while Turkish lecturers regard "A1 Istanbul Turkish for Foreigners Course Book," as 'inadequate,' foreign students regard it as 'adequate' in cultural transmission. Turkish lecturers state that pictures of national palaces and museums in "A2 Istanbul Turkish for Foreigners Course Book" 'do not interest' foreign students, whereas foreign students state that they are 'impressive.' Turkish lecturers state that Turkish cuisine offered visually in "A2 Istanbul Turkish for Foreigners Course Book" 'do interest' foreign students; however, foreign students state that these are 'not of interest.' Turkish lecturers and foreign students agree that the unit subjects and the culture to culture subjects available at the end of the units in "A2 Istanbul Turkish for Foreigners Course Book" 'are not related.' Turkish lecturers and foreign students think that 'Istanbul' is the necessary key element in transmission of Turkish culture 'in general.' Turkish lecturers and foreign students agree that fairy tales and episodes in "A2 Istanbul Turkish for Foreigners Course Book" are 'interesting.' Turkish lecturers and foreign students agree that 'Cultural' elements in "Istanbul Turkish for Foreigners Course Books" are 'adequate' in communicating students in common subjects.

Key Words: Istanbul Turkish for Foreigners Course Book, Cultural Transmission, Turkish Lecturer, Teaching Turkish as a Foreign Language, Foreign Students.

Türkçe Okutmanlarına ve Yabancı Öğrencilere Göre İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarında (A1-A2) Kültür Aktarımı

ÖZET

Bu araştırmada, diğer dil setlerine göre kültür aktarımı alanındaki farkı ile ön plana çıkan İstanbul Yabancılar için Türkçe ders kitaplarının (A1-A2), yabancı öğrenciler ve Türkçe okutmanlarının bakış açısı ile kültür aktarımı alanındaki başarısını tespit etmek amaçlanmaktadır. Kalenderoğlu (2015:81), İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi (DILMER) öğretim elemanları tarafından hazırlanan Temel Düzey (A1, A2) İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı'nın her şeyden önce titiz bir ekip çalışmasının ürünü olduğunu belirtmektedir. Bu çalışmada, 'nitel araştırma yöntemi' kullanılmıştır. Araştırma deseninde 'olgubilim' seçilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 Akademik Yılı Güz Döneminde İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi Tophane Şubesi'nde görev olan 7 Türkçe okutmanı ve B1 kurunda Türkçe öğrenen 19 yabancı öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak 'yarı yapılandırılmış mülakat formu' tercih edilmiştir. Veriler; kod, kategori ve tema boyutunda içerik

¹ Doktora Öğrencisi, Gazi Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Doktora Programı, melikeerdil@gmail.com.

analizine tabii tutulmuştur. Araştırmanın sonucunda; Türkçe okutmanları, "A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını" kültür aktarımı alanında 'yetersiz' bulurken yabancı öğrenciler 'yeterli' bulmaktadır. Türkçe okutmanları, "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" yer alan millî saray ve müze resimlerinin yabancı öğrencilerin 'ilgisini çekmediğini' ifade ederken yabancı öğrenciler 'etkileyici' bulmaktadır. Türkçe okutmanları, "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" görsel olarak sunulan Türk yemeklerinin öğrencilerin 'ilgisini çektiğini' belirtirken yabancı öğrenciler 'ilgisini çekmediğini' ifade etmektedir. Türkçe okutmanları ve yabancı öğrenciler, "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki" ünite konuları ile ünite sonunda yer alan kültürden kültüre konularını, 'uyumlu bulmadıkları' konusunda hemfikirdir. Türkçe okutmanları ve yabancı öğrenciler, 'genel olarak' Türk kültürünün aktarımında 'İstanbul'un' gerekli temel öge olduğunu düşünmektedir. Türkçe okutmanları ve yabancı öğrenciler, "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki" masal ve fıkraların 'ilgi çekici' olduğu konusunda ortak görüşe sahiptir. Türkçe okutmanları ve yabancı öğrenciler, "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki" 'Kültür' öğelerinin öğrencileri ortak noktada konuşurabilme alanında 'yeterli' olduğu konusunda hemfikirdir.

Anahtar Kelimeler: İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı, Kültür Aktarımı, Türkçe Okutmanı, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Yabancı Öğrenciler.

1. Giriş

Dil kültürün taşıyıcısı; kültür de dilin niteliklerini göstermesine zemin olan önemli bir uygulama sahasıdır. Dil, toplumun algı, ilgi ve kültürel değerleri üzerinden somut ürünler aracılığı ile vücut bulur. Konuşmalara konu olan her şey kültürün dil aracılığı ile sosyal hayata yansımadır (Göçer, 2012:54). Dilin yapısı ve kullanıldığı biçimler, bir kültürün üyelerinin paylaştığı normları ve değerleri yansıtır (Ökten ve Kavanoz, 2014:848). Yabancı dil öğrenirken, hedef dili konuşan toplumun kültürünü de tanırız.

Yabancı bir dili öğrenmek bir dünyayı, yabancı bir kültürü de anlamak, tanımak demektir. Yabancı olanı anlamaya, çözümlenmeye çalışmak ise öğrenciye bilgi ve düşünce zenginliği kazandırarak onun dünyaya bakış ufkunu genişletir (Tapan, 1995:156).

Yabancı dil derslerinde kültür aktarımı yapılırken nelerin öğretileceğinin, hangi konuların öne çıkarılacağına belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Konu seçiminde, günlük hayatta sıklıkla karşılaşılan durumları içermeye, tüm kültürlerin ortak alanlarını oluşturma, öğrencinin dili daha iyi kavramasını sağlama, ilgi çekici ve güdüleyici olma gibi birtakım unsurlar göz önünde bulundurulmalıdır (Vargelen, 2013 akt. Kutlu, 2014:699).

Kültür aktarımında asıl önemli olan nokta, öğrencinin kendi dilini ve kültürünü öğrendiği dil ile karşılaştırması ve bir bütün olarak değerlendirmesidir. Etkili bir kültür aktarımında öğrenci kendi kültürünü yadsımamakla birlikte yeni kültürün kimi özelliklerini tam olarak kabul etmeli, kimi özelliklerini ise belirli ölçülerde kabul edebilmelidir (Okur ve Keskin, 2013:1624).

Türkçenin uluslararası alandaki çıkışının artmasıyla birlikte, dili öğretmede kullanılan temel araç olan ders kitaplarının önemi de ortaya çıkmıştır. Ders kitaplarının oluşturulmasında temel becerilerin yanında dilin ait olduğu kültürün de sistemli ve planlı biçimde verilmesi önemli hale gelmiştir. Dil sadece dilbilgisi kuralları ve temel becerileri öğretmekten ibaret değildir (Kutlu, 2014:698).

Yabancı dil öğretiminin temelini oluşturan ders kitapları, kültür aktarımının önemli unsurlarından biridir. Bu ders kitapları, her şeyden önce uygun bir dille hedef dilin kültürünü içermeli, kültürle ilgili önyargılardan arınmış etkinlikler sunmalıdır (Haley; Austin, 2004 akt. Okur ve Keskin, 2013:1627).

Yabancı dil olarak Türkçe ders kitapları, kültürel unsurların çeşitliliğini yansıtarak öğrencilerin kültürlerarası meseleler üzerine olan farkındalığını artırabilir; aynı zamanda etkili ve verimli iletişim kurmalarını sağlayabilir (Ökten ve Kavanoz, 2014:849).

Demir ve Açıık'ın (2011:70), "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşım ve Seçilecek Metinlerde Bulunması Gereken Özellikler" isimli çalışmalarında, Yeni Hitit Dil Öğretim Setinde günlük yaşamla ilgili kültürel unsurlara pek fazla yer verilmediğini, yer alan kültürel unsurların da atasözleri ve deyimlerle sınırlandırıldığını tespit etmişlerdir. Orhun Dil Öğretim Setinde etkinliklerin çok sınırlı tutulduğu, özgün etkinliklere yer verilmediği ve ortak değerlerimizden ziyade bize özgü değerlere yer verildiğini belirtmektedirler. Metinlerin yapısı itibariyle karmaşık cümlelere yer vermeme noktasında Hitit ve Gökkuşuğu dil öğretim setinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi açısından gereken nitelikleri taşıdığını ifade etmektedirler.

Bölükbaş ve Keskin'in (2010:233), "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metinlerin Kültür Aktarımındaki İşlevi" isimli çalışmalarında, yabancı dil öğrenmenin 'dil bilgisel yeti'ye sahip olmanın yanında, hangi durumlarda dilin hangi yapı ve sözcüklerinin kullanılacağını bilmek demek olan 'iletişimsel yeti'ye de sahip olunması gerektiğini belirtmektedirler. İletişimsel yetiyi kazanabilmek için de o dilin kültürü hakkında bilgi sahibi olunması gerektiği ve bu nedenle dil öğrenimi ve öğretiminde kültür öğesinin hiçbir zaman unutulmaması gerektiğini belirtmektedirler.

Ökten ve Kavanoz'un (2014:858-859), "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimini Hedefleyen Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı", isimli araştırmalarında yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarının, Türk insanının gündelik hayatta yaşadığı kültürü olduğu gibi tanıtmakta daha etkili olması gerektiğini belirtmektedirler. Bir turist için hazırlanmış rehber çerçevesinden kurtulup kültürel duyarlılığı ve kültürel farkındalığı arttıracak örneklerin kullanılması gerektiğini ifade etmektedirler.

Kutlu (2014:706), "Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültürün Araç Olarak Kullanımı: Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 Seviyesi)", isimli araştırmasında Türkçeyi orta seviyede öğrenen öğrencilere Türk kültürüne ait basit ve dolaylı kültür öğelerinin öğretilebileceğini belirtmektedir. Ayrıca, B1 ve B2 kitabı incelendiğinde, Türk kültür unsurlarının yeterli seviyede kullanıldığını, bunun yanı sıra metnin her ünitesinin sonunda bir kültür köşesinin verilmesi, metinler yolu ile kültürün bir araç olarak öğretilmesini kolaylaştıracağı fikrini savunmaktadır.

Okur ve Keskin'in (2013:1639), "Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı: İstanbul Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti Örneği" isimli araştırmalarında İstanbul Yabancılar için Türkçe ders kitaplarını değerlendirdiklerinde; temel seviye kitaplarında kültürel öğelerden az yararlandığını tespit etmişler, orta seviye ders kitaplarında bu öğelere daha fazla yer verilmesine rağmen kültürel öğelerden daha fazla yararlanması gerektiği düşünmektedirler.

Gün, Akkaya ve Kara (2014:13), "Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarının Türkçe Öğretim Merkezlerinde Görev Yapan Öğretim Elemanları Açısından Değerlendirilmesi", isimli araştırmalarında, Çukurova Üniversitesi, Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezlerinde görev yapan öğretim elemanları arasında amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yoluyla seçtikleri 10 öğretim elemanı üzerinde yapmış oldukları çalışmada, öğretim elemanları (f2), "kültürel öğelerin yer aldığı etkinliklerin öğrencinin ilgisini daha çok çektiğini" belirtmektedirler. Bir diğer bulguda ise (2014:9), öğretim elemanları (f2) "içerik ve görseller ilgi çekici, seviyeye uygun, farklı kültürlerle hoş görülmesi ama kendi kültürümüzü de tanıtan metinlerden oluşması gerektiğini" ifade etmektedirler. Bu çalışmada da, "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" görsel olarak sunulan millî saray ve müzelerin ve yine görsel olarak sunulan Türk yemeklerinin yabancı öğrenciler için merak uyandırabilmede yeterli olup

olmadığı araştırılacak, öğrenen ve öğreten bakış açısı ile görsellerin ilgi çekici olma düzeyi saptanacaktır.

İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi (DİLMER) öğretim elemanları tarafından hazırlanan Temel Düzey (A1, A2) İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı'nın her şeyden önce titiz bir ekip çalışmasının ürünü olduğu; Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'ne göre hazırlandığı görülmektedir. Bu setin en önemli tarafı temelde Türkçeyi yabancı dil olarak öğretirken özelde de öğrencinin kaynak kültürle öğrenmekte olduğu hedef kültür arasında bir denge gözetmesi ve hem kültür aktarımı hem de kültürlerarası iletişimsel yeterlilik noktasına önem vermesidir. Özellikle setin tamamındaki her bir ders kitabında, her ünite sonunda "Kültürden Kültüre" köşesinin üniteyle örtüşecek şekilde verilmesi hedef kültürün aktarılması ve öğretilmesi noktasında çok önemlidir (Kalenderoğlu, 2015:81).

Erdem, Gün ve Karateke (2015:16), "İleri Seviye İçin Hazırlanan İstanbul Yabancılar Türkçe Öğretim Setinin Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi", isimli araştırmalarında, 'İstanbul Yabancılar Türkçe Öğretim Seti C1 Kitabının' kültürel varlığın aktarılması konusunda geniş bir içeriğe sahip olduğunu tespit etmişlerdir. Kitapta yer alan metinlerin oluşturulmasında kültürel öğelerden oldukça yararlandığını görmüşlerdir. Bu araştırmada ise "A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabının" kültür aktarımı alanında yeterli olup olmadığı araştırılacaktır.

Kalenderoğlu (2015:83), "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Temel Düzey (A1, A2) Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı", isimli araştırmasında özellikle temel düzeyde seçilen metinlerde sınırlı sayıda kelime kullanıldığı için A1 düzeyindeki kitaplarda kültür unsurlarına rastlamanın pek mümkün olmadığını belirtmektedir. Bu tür durumlarda İstanbul Yabancılar İçin Türkçe ve Yedi İklim Türkçe ders kitapları örnek alınarak en azından ünite veya bölüm sonlarına kültür unsurlarının aktarıldığı bölümler veya köşeler oluşturulması gerektiğini ifade etmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında, Türkçe ile Türk kültürünün öğretimi eş, Türkçe öğretmenleri kültür elçisi görülmekte ve hedef kültür ile dünya kültürleri konusunda bilgi sahibi olma temel öğretmen yeterliliklerinden sayılmaktadır (Mete 2013 akt. Şimşek, 2018:306). 'Türkçe öğretmenlerinin kültür elçisi' olma vizyonundan dolayı, bu araştırmanın çalışma gruplarından birini de yabancı dil olarak Türkçe öğreten okutmanlar oluşturmaktadır.

Alanyazın taramasında ders kitaplarının kültür aktarımı boyutunda ele alındığı ancak Türkçe öğreten ve Türkçe öğrenen bakış açısı ile "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarının (A1-A2)" değerlendirilmediği tespit edilmiştir. Bu araştırmada ise 'İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarının (A1-A2)' yabancı öğrenciler ve Türkçe okutmanlarının bakış açısı ile kültür aktarımı alanı değerlendirilecektir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, diğer dil setlerine göre kültür aktarımı alanındaki farkı ile ön plana çıkan "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarının (A1-A2)", yabancı öğrenciler ve Türkçe okutmanlarının bakış açısı ile kültür alanındaki başarısını tespit etmek amaçlanmaktadır.

1.2. Araştırmanın Alt Problemleri

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğreten okutmanlara ve yabancı öğrencilere göre "A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı" kültür aktarımı alanında yeterli midir?

2. Yabancı dil olarak Türkçe öğreten okutmanlara ve yabancı öğrencilere göre “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında” görsel olarak sunulan millî saray ve müzeler merak uyandırabilmede yeterli midir?

3. Yabancı dil olarak Türkçe öğreten okutmanlara ve yabancı öğrencilere göre “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında” görsel olarak sunulan Türk yemekleri merak uyandırabilmede yeterli midir?

4. Yabancı dil olarak Türkçe öğreten okutmanlara ve yabancı öğrencilere göre “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki” ünite konuları ile ünite sonunda yer alan “Kültürden Kültüre” konuları uyumlu mudur?

5. Yabancı dil olarak Türkçe öğreten okutmanlara ve yabancı öğrencilere göre Türk kültürünün aktarımında olması gereken temel öğe nedir?

6. Yabancı dil olarak Türkçe öğreten okutmanlara ve yabancı öğrencilere göre “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki” masallar ve fıkralar ilgi çekebilmede yeterli midir?

7. Yabancı dil olarak Türkçe öğreten okutmanlara ve yabancı öğrencilere göre “İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki” kültür öğeleri öğrencileri ortak noktada konuşturabilmede yeterli midir?

2. Yöntem

Bu çalışmada, ‘*nitel araştırma yöntemi*’ kullanılmıştır. Nitel araştırma, sosyal ya da beşeri bir probleme bireylerin veya grupların atfettiği anlamları keşfetme ve anlamaya yönelik bir yaklaşımdır (Creswell, 2014:4).

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmada, ‘*tarama modeli*’ kullanılmıştır. Tarama modeli çeşitlerinden, ‘*genel tarama modeli*’ tercih edilmiştir. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2016:111).

2.2. Araştırma Deseni

Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden biri olan ‘*olgubilim*’ tercih edilmiştir. Cropley’ye (2002) göre ‘*olgubilim (phenomenology)*’ çalışmaları farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktır (Büyüköztürk, 2014:20).

2.3. Araştırma Tekniği

Araştırmada, ‘*görüşme tekniği*’ kullanılmıştır. Görüşme, sözlü iletişim yoluyla veri toplama tekniğidir (Karasar, 2016:210). Bu çalışmada, görüşme türlerinden biri olan ‘*standartlaştırılmış açık-uçlu görüşme*’ türü tercih edilmiştir. Soruların tam olarak sırası ve tarzı önceden belirlenir. Görüşme yapılan tüm kişilere aynı temel sorular aynı sıra ile sorulur. Sorular tam anlamıyla açık uçlu bir formatta ifade edilir (Büyüköztürk, 2014:153).

2.4. Araştırmanın Çalışma Grubu

Bu araştırmada, iki farklı çalışma grubu ile görüşme yapılmıştır. Birinci çalışma grubu, 2017-2018 Akademik Yılı Güz Döneminde, İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi Tophane Şubesi'nde görev alan 4 kadın ve 3 erkek okutman olmak üzere toplam 7 Türkçe okutmanıdır. İkinci çalışma grubu ise İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi Tophane Şubesi'nde B1 kurunda Türkçe öğrenen 9 kız ve 10 erkek öğrenci olmak üzere toplam 19 yabancı öğrencidir. A1 ve A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarının değerlendirilmesi, B1 kurundaki yabancı öğrenciler tarafından yapılmıştır. B1 kuruna yeni geçen öğrenciler, hem A1 hem de A2 seviyesini daha kolay hatırlayabileceği için özellikle bu örneklem tercih edilmiştir.

Tablo-1: Türkçe Okutmanlarının, Yaş, Eğitim, Yabancı Dil ve Deneyim Bilgileri

İstanbul Üniversitesi DİLMER (Tophane)	Yaş	Lisans	Yüksek Lisans	Yabancı Dil	YTÖ Tecrübe
1.Kadın Okutman (K1)	27	Dil Bilim	----	İngilizce	3 Yıl
2.Kadın Okutman (K2)	31	İngiliz Dili ve Edebiyatı	----	İngilizce	4 Yıl
3.Kadın Okutman (K3)	35	İngiliz Dili ve Edebiyatı	Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi	İngilizce Fransızca	2 Yıl
4.Kadın Okutman (K4)	36	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	İngilizce	4 Yıl
5.Erkek Okutman (E1)	41	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	İngilizce	8 Yıl
6.Erkek Okutman (E2)	30	Türk Dili ve Edebiyatı	----	Endonezce	5 Yıl
7.Erkek Okutman (E3)	31	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	İngilizce	4 Yıl
Toplam: 7 Okutman	Ort:33	3 Farklı Bölüm	2 Farklı Bölüm	3 Farklı Dil	Ort:4

Tablo-1'e göre, mülakata katılan Türkçe okutmanlarının yaşları, 27-41 yaş aralığında değişiklik göstermektedir. Bu yaş aralığı, araştırmanın evrenini temsil edebilecek büyüklüktedir.

Türkçe okutmanlarının, lisans bilgileri incelendiğinde, 4 okutmanın Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 2 okutmanın İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü ve 1 okutmanın Dil Bilim Bölümü mezunu olduğu görülmektedir.

Yüksek lisans bilgileri incelendiğinde, 3 okutmanın Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunu olduğu, diğer üç okutmanın ise yüksek lisans eğitimi almadığı görülmektedir. Yalnızca 1 okutman, "Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Tezli Yüksek Lisans Programında" öğrenim görmektedir.

6 Türkçe okutmanı, yabancı dil olarak İngilizce bildiğini ifade ederken, 1 Türkçe okutmanı ise Endonezya'da yabancı dil olarak Türkçe öğrettiği için Endonezce bildiğini belirtmektedir.

Tablo-2: Yabancı Öğrencilerin, Yaş, Ülke, Eğitim, Türkiye’de Yaşadığı Süre ve Ana Dili Dışında Bildiği Diğer Dillerin Sayısı

İstanbul Üniversitesi DİLMER (Tophane)	Yaş	Ülke	Eğitim	TR’de Yaşam	Ana Dili Dışında Bildiği Yabancı Dillerin Sayısı
1.Kız Öğrenci	18	Suriye	Lise	2 Yıl	1
2.Kız Öğrenci	26	Fas	Doktora	1 Yıl	3
3.Kız Öğrenci	18	Filistin	Lisans	1 Yıl	2
4.Kız Öğrenci	20	Suriye	Lisans	4 Yıl	2
5.Kız Öğrenci	21	Suriye	Lise	3 Yıl	2
6.Kız Öğrenci	26	Moğolistan	Lisans	1 Yıl	2
7.Kız Öğrenci	27	Moğolistan	Yüksek Lisans	1 Yıl	1
8.Kız Öğrenci	30	İran	Yüksek Lisans	1 Yıl	1
9.Kız Öğrenci	22	Ürdün	Yüksek Lisans	1 Yıl	2
10.Erkek Öğrenci	22	Suriye	Yüksek Lisans	3 Yıl	2
11.Erkek Öğrenci	49	Amerika	Yüksek Lisans	1 Yıl	1
12.Erkek Öğrenci	25	Filistin	Lisans	1 Yıl	2
13.Erkek Öğrenci	18	Suriye	Lisans	1 Yıl	1
14.Erkek Öğrenci	21	Suriye	Lisans	3 Yıl	2
15.Erkek Öğrenci	32	Cezayir	Yüksek Lisans	1 Yıl	3
16.Erkek Öğrenci	29	Çin	Lise	1 Yıl	2
17.Erkek Öğrenci	20	Mısır	Lisans	1 Yıl	2
18.Erkek Öğrenci	20	Irak	Lisans	1 Yıl	2
19.Erkek Öğrenci	27	Türkistan	Lisans	1 Yıl	4
Toplam: 19 Öğrenci	Ort25	12 Ülke	4 Program	Ort:1,5	Ort:2 Dil

Tablo-2’ye göre, mülâkata katılan yabancı öğrencilerin yaşları, 18-49 yaş aralığında değişiklik göstermektedir. Bu yaş aralığı, evreni temsil edebilecek büyüklüktedir.

Yabancı öğrenciler, 12 farklı ülkeden gelmektedir. Kıta olarak incelendiğinde 3 farklı kıta ve ağırlıklı olarak Arap Yarımadası’ndan geldikleri görülmektedir. Yabancı öğrencilerin ana dilleri incelendiğinde 6 farklı ana dili tespit edilmiştir.

Eğitim durumları incelendiğinde, lise mezunu ya da lisans, yüksek lisans, doktora programlarından birinde ihtisas görmektedir. Yabancı öğrenciler, Türkiye’de minimum 1 yıl, maksimum 4 yıl aralığında yaşadıklarını beyan etmişlerdir. Ana dilleri dışında, bildikleri yabancı dillerin sayısı ise minimum 1 dil, maksimum 4 dil arasında değişiklik göstermektedir.

Araştırmanın örneklem seçiminde, *'amaca yönelik örnekleme/ amaçlı örnekleme (purposive/purposeful sampling)'* yönteminden biri olan *'tipik durum örnekleme (typical case sampling)'* tercih edilmiştir (Büyüköztürk, 2014:91). Bu araştırmanın evreni, İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi Avcılar Şubesi, Süleymaniye Şubesi ve Tophane Şubelerinde görev alan Türkçe okutmanları ve yabancı öğrencilerdir. Tipik örnekleme ise İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi Tophane Şubesi'nde görev alan 7 Türkçe okutmanı ve 19 yabancı öğrencidir.

2.5. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak, *'yarı yapılandırılmış görüşme formu'* tercih edilmiştir. Bu görüşme, hem sabit seçenekli cevaplama hem de ilgili alanda derinlemesine gidebilmeyi birleştirir (Büyüköztürk, 2014:152). Yarı yapılandırılmış görüşme formunda 7 adet *'açık uçlu soru'* hazırlanmıştır. *'Açık uçlu sorularda'*, yanıt birey tarafından biçimlendirilir. Soru açık olduğu için verilen yanıtların standart olması gerekmez (Yıldırım ve Şimşek, 2013:162). Araştırma öncesinde 12 adet açık uçlu soru hazırlanmıştır. 12 Açık uçlu soru, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında beş yıl deneyimi olan bir Türkçe okutmanına ve Türkçe C1 sertifikasına sahip *'Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Tezli Yüksek Lisans Programında'* tez döneminde olan yabancı bir öğrenciye sorulmuştur. Alan uzmanı okutman ve yabancı öğrencinin yönlendirmesi ile sorular yapılandırılmış ve soru sayısı azaltılmıştır.

Görüşme ile elde edilen verilerin kaydedilmesinde izlenen iki temel yöntem vardır: *'cihaz ile kaydetme'* ve *'not alma'* (Yıldırım ve Şimşek, 2013:175). Mülâkata katılan okutmanlar ve yabancı öğrenciler, ses kaydı için ayrıca zamanları olmadığını beyan ettikleri için veriler *'not alma'* yöntemi ile kayıt altına alınmıştır. Kayıt cihazı kullanmanın mümkün olmadığı durumlarda ise araştırmacı; soru sorma, dinleme, gerektiğinde görüşülen bireyi yönlendirme ve not alma işlemlerinin tümünü bir arada yapmak zorundadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013:175).

Araştırmanın *'geçerliliği'*, okutmanların ve yabancı öğrencilerin görüşlerinden birebir alıntı yapılarak sağlanmıştır (Patton, 1987). Araştırmanın *'güvenirliliği'*, *'test-yeniden test'* yöntemiyle sağlanmıştır. Çalışma grubuna, yaklaşık üç hafta sonra yarı-yapılandırılmış sorular yeniden sorulmuştur. Görüşlerinin, mülâkat sürecindeki yanıtları ile aynı olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın *'tutarlılığı'*, *'teyit incelemesine'* tabii tutularak sağlanmıştır. Dışarıdan bir uzman araştırmada ulaşılan yargıların, yorumların ve önerilerin ham verilere geri gidildiği zaman teyit edilip edilmediğine ilişkin bir değerlendirme yapar (Yıldırım ve Şimşek, 2013:306). Bu araştırmada da yabancılara Türkçe öğretimi alanında bir uzman ve Türkçe bilen bir yabancı öğrencinin yardımıyla araştırmanın tutarlılığı sağlanmıştır.

2.6. Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri, kod, kategori ve tema boyutunda analiz edilmiştir. Bu araştırma, *'genel bir çerçevede içinde yapılan kodlama'* türüne girmektedir. Bu türde, verilerin analizinden önce genel bir kavramsal yapı oluşturmak mümkündür. Bu kavramsal yapıya göre kodlama yapılır. Ancak ortaya çıkan yeni kodlar listeye dâhil edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013:264).

Temaların bulunması için önce kodlar bir araya getirilir ve incelenir. Kodlar arasındaki ortak yönler bulunmaya çalışılır (Yıldırım ve Şimşek, 2013:268). Bu araştırmada veriler; kod, kategori ve tema analizi yapılarak incelenmiştir. Bu analize göre; 1 kod, 7 kategori ve 31 tema tespit edilmiştir.

Tablo-3: Verilerin Kod, Kategori ve Tema Boyutunda Dağılımı

Kod	Kategori	Tema
Kültür Aktarımı	İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarında (A1-A2) Kültür Aktarımı	İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını, Türk kültürünü aktarma alanında <i>'yeterli'</i> buluyorum." (Kadın Okutman 4)
		"İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını, Türk kültürünü aktarma alanında <i>'yetersiz'</i> buluyorum." (Kadın Okutman 1, 2, 3) (Erkek Okutman, 1, 2, 3)
		"İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını, Türk kültürünü aktarma alanında <i>'yeterli'</i> buluyorum." (Kız Öğrenci 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9) (Erkek Öğrenci, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10)
		"İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını, Türk kültürünü aktarma alanında <i>'yetersiz'</i> buluyorum." (Kız Öğrenci 5. Erkek Öğrenci 1, 4, 8)
İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarında (A1-A2) Millî Saray ve Müze Resimlerinin Merak Uyandırabilme Yeterliği	İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarında (A1-A2) Millî Saray ve Müze Resimlerinin Merak Uyandırabilme Yeterliği	"İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, millî saray ve müzelerin resimleri, öğrencilerin <i>'ilgisini çekiyor'</i> ." (Kadın Okutman 4. Erkek Okutman 1)
		"İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, millî saray ve müzelerin resimleri, öğrencilerin <i>'ilgisini çekmiyor'</i> ." (Kadın Okutman 1, 2, 3. Erkek Okutman 2, 3)
		"İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, millî saray ve müzelerin resimlerini <i>'etkileyici'</i> buluyorum." (Kız Öğrenci 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9) (Erkek Öğrenci 1, 3, 8, 9, 10)
		"İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, millî saray ve müzelerin resimleri <i>'ilgimi çekmiyor'</i> ." (Kız Öğrenci 4, 5. Erkek öğrenci 2, 4, 5, 6)
İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarında (A1-A2) Türk Yemekleri Resimlerinin Merak Uyandırabilme Yeterliği	İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarında (A1-A2) Türk Yemekleri Resimlerinin Merak Uyandırabilme Yeterliği	"İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, Türk yemeklerinin resimleri, öğrencilerin <i>'ilgisini çekiyor'</i> ." (Kadın Okutman 3,4. Erkek Okutman 1, 2)
		"İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, Türk yemeklerinin resimleri, öğrencilerin <i>'ilgisini çekmiyor'</i> ." (Kadın Okutman 1, 2. Erkek Okutman 3)

- “İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, Türk yemeklerinin resimlerini ‘etkileyici’ buluyorum.”
(Kız Öğrenci 6, 7, 8, 9)
(Erkek Öğrenci 4, 8, 9, 10)
- “İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, Türk yemeklerinin resimleri ‘ilgimi çekmiyor.’”
(Kız Öğrenci 1,2, 3, 4, 5)
(Erkek Öğrenci 1, 2, 3, 4, 6, 7)
- İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarının (A1-A2) Ünite Başlıkları ile Ünite Sonlarındaki Kültürden Kültüre Konularının Uyumu
- “İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, ünite konuları ile ünite sonundaki ‘Kültürden Kültüre’ bölümündeki konular ‘uyumlu değildir.’”
(Kadın Okutman 1, 2, 3, 4)
(Erkek Okutman 1, 2, 3)
- “İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, ünite konuları ile ünite sonundaki ‘Kültürden Kültüre’ bölümündeki konular ‘uyumlu değildir.’”
(Kız Öğrenci 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9)
(Erkek Öğrenci 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10)
- Türk Kültürü Aktarımında Olması Gereken Temel Öge
- “Türk kültürünün aktarımında, ‘İstanbul’ olması gereken temel ögedir.”
(Kadın Okutman 2. Erkek Okutman 3)
- “Türk kültürünün aktarımında, ‘Türk Müzikleri/Halk Oyunları’ olması gereken temel öğelerdir.”
(Kadın Okutman 4. Erkek Okutman 1)
- “Türk kültürünün aktarımında, ‘Türk Yemekleri’ olması gereken temel ögedir.”
(Kadın Okutman 1. Erkek Okutman 2)
- “Türk kültürünün aktarımında, ‘Türk Dizileri/Filmleri’ olması gereken temel öğelerdir.”
(Kadın Okutman 3)
- “Türk kültürünün aktarımında, ‘İstanbul’ olması gereken temel ögedir.”
(Kız Öğrenci 2, 4, 5, 6, 7, 9)
(Erkek Öğrenci 1, 2, 4, 5, 7, 10)
- “Türk kültürünün aktarımında, ‘İzmir, Ankara veya Muğla(Bodrum)’ olması gereken temel öğelerdir.”
(Kız Öğrenci 8. Erkek Öğrenci 6, 8)
- “Türk kültürünün aktarımında, ‘Türk

- Dizileri/Filmleri'* olması gereken temel öğelerdir."
(Kız Öğrenci 1, 3)
- "Türk kültürünün aktarımında, '*Kız İsteme Geleneği*' olması gereken temel öğedir."
(Erkek Öğrenci 9)
- "Türk kültürünün aktarımında, '*Türk Müzikleri/Halk Oyunları*' olması gereken temel öğelerdir."
(Erkek Öğrenci 4)
- İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarında (A1-A2) Türk Masalların ve Fıkralarının İlgi Çekebilme Yeterliği
- "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, masallar ve fıkralar, öğrencilerin '*ilgisini çekiyor*'."
(Kadın Okutman 1, 3, 4. Erkek Okutman 2, 3)
- "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, masallar ve fıkralar, öğrencilerin '*ilgisini çekmiyor*'."
(Kadın Okutman 2. Erkek Okutman 1)
- "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, masallar ve fıkralar, '*ilgimi çekiyor*'."
(Kız Öğrenci 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9)
(Erkek Öğrenci 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10)
- "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, masallar ve fıkralar, '*ilgimi çekmiyor*'."
(Kız Öğrenci 3. Erkek Öğrenci 6, 8)
- İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki Kültür Öğelerinin Öğrencileri Ortak Noktada Konuşturabilme Yeterliği
- "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki, kültür öğeleri öğrencileri ortak noktada konuşTURabilme alanında '*yeterlidir*'."
(Kadın Okutman 1, 3, 4. Erkek Okutman 1, 2)
- "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki, kültür öğeleri öğrencileri ortak noktada konuşTURabilme alanında '*yeterli değildir*'."
(Kadın Okutman 2. Erkek Okutman 3)
- "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki, kültür öğeleri üzerine sınıf arkadaşlarıyla birlikte ortak '*konusabiliyoruz*'."
(Kız Öğrenci 1,2, 4, 5, 7, 8)
(Erkek Öğrenci 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10)
- "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki, kültür öğeleri üzerine sınıf arkadaşlarıyla birlikte ortak '*konusamıyoruz*'."
(Kadın Okutman 1, 2. Erkek Okutman 3)

(Kız Öğrenci 4, 6, 9. Erkek Öğrenci 2, 4)		
Toplam Kod Sayısı: 1	Toplam Kategori Sayısı: 7	Toplam Tema Sayısı: 31

3. Bulgular ve Yorum

3.1 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten Okutmanlara ve Yabancı Öğrencilere Göre A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabının Kültür Aktarımı Alanında (A1:64) Yeterliği

Tablo-4: A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabının Kültür Aktarımı Alanında (A1:64) Yeterliği

İstanbul Üniversitesi DİLMER Tophane Şubesi	f	%
7 Türkçe Okutmanı		
"A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını, Türk kültürünü aktarma alanında 'yeterli' buluyorum."	1	% 14
"A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını, Türk kültürünü aktarma alanında 'yetersiz' buluyorum."	6	% 86
19 Yabancı Öğrenci		
"A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını, Türk kültürünü aktarma alanında 'yeterli' buluyorum."	15	% 79
"A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını, Türk kültürünü aktarma alanında 'yetersiz' buluyorum."	4	% 21

[Kadın Okutman 4]: "Evet, yeterli buluyorum." Yalnızca 1 Türkçe okutmanı "A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını" kültür aktarımı alanında 'yeterli' bulmaktadır.

[Kadın Okutman 1]: "Yeterli olduğunu düşünmüyorum. Geleneklere, yemek kültürüne daha fazla yer verilmelidir. Deyimler üzerinde de durulmalıdır."; [Kadın Okutman 2]: "Genel olarak değil aslında derste video, görseller ve ses kayıtları veya benzeri materyallerle desteklenmesi gerekmektedir."; [Erkek Okutman 1]: "Kitaplarda kültürün farklı öğelerinin kullanılması gerekir. Müzik, resim, sinema gibi sanat dallarının anlatıldığı konularda 'Türk Sanatlarına' öncelik verilebilir."; [Erkek Okutman 2]: "Genel anlamda değil meselâ kitaptaki resimlerle değil de ancak metin okurken kültür aktarımı olabiliyor."; [Erkek Okutman 3]: Kitaplarda "Kültürden Kültüre" bölümleri dinleme, okuma gibi bölümlerde de yaygın olarak verilmelidir." 6 Türkçe okutmanı ise "A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını" kültür aktarımı alanında 'yetersiz' bulmaktadır.

[Kız Öğrenci 2]: "Türk kültürü hakkında çok şeyler öğrendim."; [Kız Öğrenci 9]: "Bence yeterli. Futbol, yemek, kültür ve Türk insanları hakkında bilgiler var."; [Erkek Öğrenci 2]: "Bazen, şimdiki derslerin yeni kelimelerle birleştirildiğinde çok daha iyi olacağını diliyorum. Kültürde iyi."; [Erkek Öğrenci 4]: "Kitaba çok örnek eklemeniz gerekir. Ama kültür alanında iyi."; [Erkek Öğrenci 5]: "Evet, bu kitap çok güzel ve başarılı."; [Erkek Öğrenci 8]: "Sadece İstanbul'u konuşuyor ama kültürde yeterli. "; [Erkek Öğrenci 9]: "Evet, bu kitap çok başarılı."; [Erkek Öğrenci 10]: "Bayram, gelenekler ve aile yapısı güzel." 15 Yabancı öğrenci, "A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını" kültür aktarımı alanında 'yeterli' bulmaktadır.

[Kız Öğrenci 5]: "Hayır, bence yeterli değil."; [Erkek Öğrenci 1]: "Yeterli değil." 4 Yabancı öğrenci ise "A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını" kültür aktarımı alanında 'yetersiz' bulmaktadır.

3.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten Okutmanlara ve Yabancı Öğrencilere Göre A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında Görsel Olarak Sunulan Millî Saray ve Müzelerin (A2:89) Merak Uyandırabilme Yeterliği

Tablo-5: A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında Görsel Olarak Sunulan Millî Saray ve Müzelerin (A2:89) Merak Uyandırabilme Yeterliği

İstanbul Üniversitesi DİLMER Tophane Şubesi	f	%
7 Türkçe Okutmanı		
"A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, millî saray ve müzelerin resimleri, öğrencilerin 'ilgisini çekiyor'."	2	% 29
"A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, millî saray ve müzelerin resimleri, öğrencilerin 'ilgisini çekmiyor'."	5	% 71
19 Yabancı Öğrenci		
"A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, millî saray ve müzelerin resimlerini 'etkileyici' buluyorum."	12	% 63
"A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, millî saray ve müzelerin resimleri 'ilgimi çekmiyor'."	7	% 37

[Erkek Okutman 1]: "Evet, Topkapı Sarayı ve Dolmabahçe Sarayı'nı merak ediyorlar." 2 Türkçe okutmanı, "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" yer alan millî saray ve müze resimlerinin yabancı öğrencilerin 'ilgisini çektiğini' düşünmektedir.

[Kadın Okutman 1]: "Hayır, etkileyici bulmuyorlar." 5 Türkçe okutmanı ise "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" yer alan millî saray ve müze resimlerinin yabancı öğrencilerin 'ilgisini çekmediğini' ifade etmektedir.

[Kız Öğrenci 2]: "Evet, sonra 'Topkapı Sarayı ve Ayasofya'ya' gittim."; [Kız Öğrenci 3]: "Evet, Topkapı Sarayı'na ve Galata Kulesi'ne gittim."; [Kız Öğrenci 6]: "Resimleri etkileyici buluyorum. Ben, Topkapı Sarayı Müzesi ve Ayasofya Müzesi'ni gezmeye gittim."; [Kız Öğrenci 7]: "Bence etkileyici. Kız Kulesi, Galatasaray, Dolmabahçe ve Sultan Ahmet Camii'ne gittim."; [Kız Öğrenci 8]: "Kitaptaki resimler güzel. Topkapı Sarayı, Kız Kulesi, Galata Kulesi, Ortaköy Camii ve Rumeli Hisarı'na gittim."; [Kız Öğrenci 9]: "Evet, Kız Kulesi ve Ortaköy'e gittim."; [Erkek Öğrenci 5]: "Ben, kitapta görmeden önce oralara gittim zaten ama kitaptaki resimler de etkileyici..."; [Erkek Öğrenci 8]: "Evet güzel ama kitapta görmeden önce Sultan Ahmet'e gittim."; [Erkek Öğrenci 9]: "Ben, kitaptaki yerlerin hepsine gittim. Resimler de etkileyici."; [Erkek Öğrenci 10]: "Bence resimler güzel. Kız Kulesi ve Ayasofya Müzesi'ne gittim." 12 Yabancı öğrenci, "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" yer alan millî saray ve müze resimlerini 'etkileyici' bulmaktadır.

[Kız Öğrenci 4]: "Hayır, bu resimlerden etkilenmiyorum." 7 Yabancı öğrenci ise "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" yer alan millî saray ve müze resimlerinin 'ilgisini çekmediğini' belirtmektedir.

3.3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten Okutmanlara ve Yabancı Öğrencilere Göre A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında Görsel Olarak Sunulan Türk Yemeklerinin (A2:9) Merak Uyandırabilme Yeterliği

Tablo-6: A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında Görsel Olarak Sunulan Türk Yemeklerinin (A2:9) Merak Uyandırabilme Yeterliği

İstanbul Üniversitesi DİLMER Tophane Şubesi	f	%
7 Türkçe Okutmanı		
"A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, Türk yemeklerinin resimleri, öğrencilerin	4	% 57

'ilgisini çekiyor'."		
"A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, Türk yemeklerinin resimleri, öğrencilerin 'ilgisini çekmiyor'."	3	% 43
19 Yabancı Öğrenci		
"A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, Türk yemeklerinin resimlerini 'etkileyici' buluyorum."	8	% 42
"A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, Türk yemeklerinin resimleri 'ilgimi çekmiyor'."	11	% 58

[Erkek Okutman 1]: "Kitapta, öğrencilerin; kebab, çiğ köfte ve tatlılar ilgisini çekiyor."; [Erkek Okutman 2]: "Evet, Araplar, köfteyi merak ediyor. Genel olarak tatlılarımız ağır geliyor." 4 Türkçe okutmanı, "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" görsel olarak sunulan Türk yemeklerinin öğrencilerin 'ilgisini çektiğini' düşünmektedir.

[Kadın Okutman 1]: "Hayır, etkilenmiyorlar." 3 Türkçe okutmanı ise "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" görsel olarak sunulan Türk yemeklerinin öğrencilerin 'ilgisini çekmediğini' ifade etmektedir.

[Kız Öğrenci 6]: "Evet, resimler ekileyici. Ben, döner, tavuk dürüm, lahmacun ve çorba yedim."; [Kız Öğrenci 7]: "Etkileyici buluyorum. Mantı, tatlı, börek, çiğ börek, kebab yemekleriniz güzel."; [Kız Öğrenci 8]: "Bence etkileyici. Döner ve kebab yedim."; [Kız Öğrenci 9]: "Resimler güzel ama onların dışında yaprak sarma ve mantı yedim."; [Erkek Öğrenci 4]: "Evet, resimler güzel. Kebab ve baklava yedim."; [Erkek Öğrenci 5]: "Etkileniyorum ama bu yemek fotoğrafı çok güzel değil. Başka kitaplarımızda daha iyi."; [Erkek Öğrenci 8]: "Evet, Adana kebab ve çiğ köfte yedim."; [Erkek Öğrenci 9]: "Evet, güzel. Ben, İskender yedim."; [Erkek Öğrenci 10]: "Güzel resim. Şiş kebab, köfte ve balık ekmek yedim." 8 Yabancı öğrenci, "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki" Türk yemeklerinin resimlerini 'etkileyici' bulmaktadır.

[Kız Öğrenci 1]: "Bence değil."; [Erkek Okutman 1]: "Hayır, ilgimi çekmiyor." 11 Yabancı öğrenci ise "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki" Türk yemekleri resimlerinin 'ilgisini çekmediğini' belirtmektedir.

3.4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten Okutmanlara ve Yabancı Öğrencilere Göre A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki Ünite Konuları İle Ünite Sonunda Yer Alan Kültürden Kültüre Konularının Uyumu (Örnek: A2 Ders Kitabında Ünite-5: Ne Olur Ne Olmaz, Kültürden Kültüre: Geleneksel Oyunlar, s.78)

Tablo-7: A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki Ünite Konuları İle Ünite Sonunda Yer Alan Kültürden Kültüre Konularının Uyumu

İstanbul Üniversitesi DİLMER Tophane Şubesi	f	%
7 Türkçe Okutmanı		
"A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, ünite konuları ile ünite sonundaki 'Kültürden Kültüre' bölümündeki konular 'uyumludur'."	0	0
"A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, ünite konuları ile ünite sonundaki 'Kültürden Kültüre' bölümündeki konular 'uyumlu değildir'."	7	% 100
19 Yabancı Öğrenci		
"A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, ünite konuları ile ünite sonundaki 'Kültürden Kültüre' bölümündeki konular 'uyumludur'."	0	0
"A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, ünite konuları ile ünite sonundaki 'Kültürden Kültüre' bölümündeki konular 'uyumlu değildir'."	19	% 100

[Kadın Okutman 4]: "Hayır, uyumlu değildir. Ama zaten kültürden Kültüre bölümlerinin ünitelerle bağdaşması gerektiğini düşünmüyorum. Kur seviyesine uygunluğu daha önemli."; [Erkek Okutman 3]: "Hayır. Bölümlerden (A,B,C) birisi ile alakalı bir metin olabilir. Örneğin, 1999 Kocaeli Depremi gibi." 7

Türkçe öğretmeni, "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki" ünite konuları ile ünite sonunda yer alan kültürden kültüre konularını, 'uyumlu bulmadıklarını' belirtmektedir.

[Erkek Öğrenci 2]: "Hayır değil. Genel olarak 'Kültür' bölümleri bence iyi. Ancak bu kitap serilerinin tümünde dizayn berbat. Kitap zayıf tasarlanıyor. Grafik tamam ama revizyona ihtiyaç var. Düzenli ve organize değil, Türkçe için kötü bir yazı tipi seçilmiş, büyük dergi ya da gazetelerin herhangi biriyle karşılaştığımda genel görünümü basit, not için boş bırakılan alanlar yeterli değil, etkisiz renk kullanımı mevcut, alıştırma sayısı abartılmış, kitaplarınızda grafik kullanımına ihtiyaç var ayrıca kelime sıralanışı, birleşik fiil gibi yapıların örnekleri, renklendirilerek verilmeli." 19 Yabancı öğrenci, "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki" ünite konuları ile ünite sonunda yer alan kültürden kültüre konularını, 'uyumlu bulmadıklarını' ifade etmektedir.

3.5. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten Okutmanlara ve Yabancı Öğrencilere Göre Türk Kültürünün Aktarımında Olması Gereken Temel Öge

Tablo-8: A2 Türk Kültürünün Aktarımında Olması Gereken Temel Öge

İstanbul Üniversitesi DİLMER Tophane Şubesi	f	%
7 Türkçe Öğretmeni		
"Türk kültürünün aktarımında, 'İstanbul' olması gereken temel öğedir."	2	% 29
"Türk kültürünün aktarımında, 'Türk Müzikleri/Halk Oyunları' olması gereken temel öğelerdir."	2	% 29
"Türk kültürünün aktarımında, 'Türk Yemekleri' olması gereken temel öğedir."	2	% 29
"Türk kültürünün aktarımında, 'Türk Dizileri/Filmleri' olması gereken temel öğelerdir."	1	% 13
19 Yabancı Öğrenci		
"Türk kültürünün aktarımında, 'İstanbul' olması gereken temel öğedir."	12	% 63
"Türk kültürünün aktarımında, 'İzmir, Ankara veya Muğla' olması gereken temel öğelerdir."	3	% 16
"Türk kültürünün aktarımında, 'Türk Dizileri/Filmleri' olması gereken temel öğelerdir."	2	% 11
"Türk kültürünün aktarımında, 'Kız İsteme Geleneği' olması gereken temel öğedir."	1	% 5
"Türk kültürünün aktarımında, 'Türk Müzikleri/Halk Oyunları' olması gereken temel öğelerdir."	1	% 5

[Kadın Öğretmen 2]: "İstanbul."; [Erkek Öğretmen 3]: "İstanbul olmalıdır." 2 Türkçe öğretmeni, Türk kültürünün aktarımında, 'İstanbul'un' gerekli temel öge olduğunu düşünmektedir.

[Kadın Öğretmen 4]: "Türk müzikleri ve halk oyunları olmalıdır. Çünkü müzikal, görsel, halkbilimsel birçok alanı kapsıyor."; [Erkek Öğretmen 1]: "Bence, Türk Müzikleri/ Halk Oyunları kullanılmalıdır." 2 Türkçe öğretmeni, Türk kültürünün aktarımında, 'Türk Müziklerinin/Halk Oyunlarının' gerekli temel öge olduğunu belirtmektedir.

[Kadın Öğretmen 1]: "Türk yemekleri temel öge olarak kullanılabilir."; [Erkek Öğretmen 2]: "Türk Yemekleri." 2 Türkçe öğretmeni, Türk kültürünün aktarımında, 'Türk Yemeklerinin' gerekli temel öge olduğunu ifade etmektedir.

[Kadın Öğretmen 3]: "Bence Türk Film/Türk Dizileri olmalıdır." Yalnızca 1 Türkçe öğretmeni ise Türk kültürünün aktarımında 'Türk Filmlerinin/Türk Dizilerinin' gerekli temel öge olduğunu düşünmektedir.

[Kız Öğrenci 2]: "İstanbul. Benim için İstanbul dünyanın en güzel şehirlerinden biridir çok seviyorum."; [Kız Öğrenci 4, 5, 6, 7]: "İstanbul."; [Kız Öğrenci 9]: "İstanbul. Çünkü ben daha önce de İstanbul'a üç kere geldim. İstanbul, benim için dünyanın en güzel şehridir ve ben ona âşık oldum."; [Erkek Öğrenci 1, 2, 5, 7]: "İstanbul."; [Erkek Öğrenci 4]: "İstanbul. Bilmiyorum ama İstanbul'un ders kitaplarında olmasını daha çok

istiyorum.”; [Erkek Öğrenci 10]: “İstanbul. Önceden Türkiye’nin hiç haberlerini izlemedim. Bildiğim sadece İstanbul’du. İstanbul güzel. Kızlar çok güzel. Denizi de güzel.” 12 Yabancı öğrenci, Türk kültürünün aktarımında, ‘İstanbul’un’ gerekli temel öge olduğunu düşünmektedir.

[Kız Öğrenci 8]: “Bence başka şehirleri de ekleyin. İzmir ya da Ankara... Onlar da güzel. Ankara da temel öge olabilir.”; [Erkek Öğrenci 6]: “Muğla (Bodrum) çok güzel...”; [Erkek Öğrenci 8]: “Muğla, en güzel şehir ama kitaplarınızda hiç görmedim.” 3 Yabancı öğrenci, Türk kültürünün aktarımında ‘İzmir, Ankara veya Muğla’nın’ gerekli temel öge olduğunu ifade etmektedir.

[Kız Öğrenci 1]: “Türk Filmi/ Türk Dizileri.”; [Kız Öğrenci 3]: “Türk Filmi/ Türk Dizileri. Çünkü Türk dizilerini seviyorum ve seyrediyorum.” 2 Yabancı öğrenci, Türk kültürünün aktarımında ‘Türk Filmlerinin/ Türk Dizilerinin’ gerekli temel öge olduğunu belirtmektedir.

[Erkek Öğrenci 3]: “Türk Müziği/ Halk Oyunları.” 1 Yabancı öğrenci, Türk kültürünün aktarımında ‘Türk Müziklerinin/Halk Oyunlarının’ gerekli temel öge olduğunu ifade etmektedir.

[Erkek Öğrenci 9]: “Kız İsteme geleneğiniz güzel, temel öge olabilir.” 1 Yabancı öğrenci ise Türk kültürünün aktarımında ‘Kız İsteme Geleneğinin’ gerekli temel öge olduğunu düşünmektedir.

3.6. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten Okutmanlara ve Yabancı Öğrencilere Göre A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında Masallar (A2:56) ve Fıkraların (A2:60) İlgi Çekebilme Yeterliği

Tablo-9: A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında Masallar ve Fıkraların İlgi Çekebilme Yeterliği

İstanbul Üniversitesi DİLMER Tophane Şubesi	f	%
7 Türkçe Okutmanı		
“A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, masallar ve fıkralar, öğrencilerin ‘ilgisini çekiyor’.”	5	% 71
“A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, masallar ve fıkralar, öğrencilerin ‘ilgisini çekmiyor’.”	2	% 29
19 Yabancı Öğrenci		
“A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, masallar ve fıkralar, ‘ilgimi çekiyor’.”	16	% 84
“A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki, masallar ve fıkralar, ‘ilgimi çekmiyor’.”	3	% 16

[Kadın Okutman 1]: “Evet, komik ve eğlenceli buluyorlar.”; [Erkek Okutman 2]: “Evet ilgilerini çekiyor. Nasreddin Hoca’yı, Keloğlan’dan daha ilginç buluyorlar.” 5 Türkçe okutmanı, “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki” masal ve fıkraların öğrencilerin ‘ilgisini çektiğini’ düşünmektedir.

[Erkek Okutman 1]: “Komik bulunmadığı için hayır.” 2 Türkçe okutmanı ise “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki” masal ve fıkraların öğrencilerin ‘ilgisini çekmediğini’ belirtmektedir.

[Kız Öğrenci 2]: “Evet, benim ilgimi çekiyor.”; [Kız Öğrenci 9]: “Evet, çekiyor çünkü güzel şeyler hakkında konuşuyorlar. Nasreddin Hoca komik ama aynı zamanda içinde bir mesaj var.”; [Erkek Öğrenci 1]: “Benim için iyi.”; [Erkek Öğrenci 5]: “İkisi de kalsın kitaplarda iyi.”; [Erkek Öğrenci 7]: “Biraz ilgimi çekiyor.”; [Erkek Öğrenci 10]: “Çok komik buluyorum.” 16 Yabancı öğrenci, “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki” masal ve fıkraların ‘ilgisini çektiğini’ ifade etmektedir.

[Kız Öğrenci 3]: “Ben komik bulmuyorum.” 3 Yabancı öğrenci ise “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki” masal ve fıkraların ‘ilgisini çekmediğini’ belirtmektedir.

3.7. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten Okutmanlara ve Yabancı Öğrencilere Göre İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki Kültür Öğelerinin Öğrencileri Ortak Noktada Konuşturabilme Yeterliği

Tablo-10: İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki Kültür Öğelerinin Öğrencileri Ortak Noktada Konuşturabilme Yeterliği

İstanbul Üniversitesi DİLMER Tophane Şubesi	f	%
7 Türkçe Okutmanı		
"İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki, kültür öğeleri öğrencileri ortak noktada konuşturabilme alanında 'yeterlidir'."	5	% 71
"İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki, kültür öğeleri öğrencileri ortak noktada konuşturabilme alanında 'yeterli değildir'."	2	% 29
19 Yabancı Öğrenci		
"İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki, kültür öğeleri üzerine sınıf arkadaşlarımla birlikte ortak 'konuşabiliyoruz'."	14	% 74
"İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki, kültür öğeleri üzerine sınıf arkadaşlarımla birlikte ortak 'konuşamıyoruz'."	5	% 26

[Kadın Okutman 4]: "Herkes ortak konuşabiliyor. Ancak tabii ki her öge, her kültürde yer almıyor."; [Erkek Okutman 1]: "Öğrenciler, önce kendi kültür öğeleri üzerinde sonra Türk kültürü öğeleri üzerinde interaktif konulabiliyorlar." 5 Türkçe okutmanı "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki" 'Kültür' öğelerinin öğrencileri ortak noktada konuşturabilme alanında 'yeterli' bulmaktadır.

[Kadın Okutman 3]: "Öğrencileri ortak noktada konuşturabildiği söylenemez." 2 Türkçe okutmanı ise "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki" 'Kültür' öğelerinin öğrencileri ortak noktada konuşturabilme alanında 'yeterli olmadığını' ifade etmektedir.

[Kız Öğrenci 2]: "Yeni şeyler öğreniyorum."; [Erkek Öğrenci 5]: "Faydalı buluyorum."; [Erkek Öğrenci 7]: "Genellikle faydalı buluyorum."; [Erkek Öğrenci 10]: "Faydalı tabii ki... Uygur kültürü ile Türk kültürü ayna gibi. Biz bir yerden geldik. Kanımız aynı atadan. Zaten biz bir milletiz." 14 Yabancı öğrenci, "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki" 'Kültür' öğeleri üzerine ortak noktada 'konuşabildiklerini' düşünmektedir.

[Kız Öğrenci 3]: "Hayır, arkadaşlarımla ortak konuşabildiğimizi düşünmüyorum." 5 Yabancı öğrenci ise "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki" 'Kültür' öğeleri üzerine ortak noktada 'konuşamadıklarını' belirtmektedir.

4. Sonuç

Yabancı dil olarak Türkçe öğreten okutmanların ve yabancı öğrencilerin "İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki (A1-A2)" kültür aktarımına karşı bazı konularda ortak görüşe sahip oldukları gibi bazı konularda bakış açılarının değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir. Bulgular kapsamında tespit edilen sonuçlar şunlardır:

1. 7 Türkçe okutmanından; 6 okutman, "A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını" kültür aktarımı alanında 'yetersiz' bulmaktadır. 1 Türkçe okutman ise "A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını" kültür aktarımı alanında 'yeterli' bulmaktadır.

19 Yabancı öğrenciden; 15 öğrenci, "A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını" kültür aktarımı alanında 'yeterli' bulmaktadır. 4 Öğrenci ise "A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını" kültür aktarımı alanında 'yetersiz' bulmaktadır.

7 Türkçe okutmanından; 6 okutman "A1 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabını" kültür aktarımı alanında 'yetersiz' bulurken bu görüşün aksine 19 yabancı öğrenciden; 15 öğrenci 'yeterli' bulmaktadır.

Öneri: Türk kültürünün aktarımı esnasında yabancı öğrencilerden bazıları kendi kültürünün asimile olacağı düşüncesinden dolayı hemen "savunucu kimliğe" bürünmektedir. Bu düşüncenin aksine "kabullenici kimlikte" olan yabancı öğrenciler ise yeni kültürün kendisi için bir zenginlik olduğu görüşündedir. Yabancılar için Türkçe ders kitaplarında kültür öğelerine yer verirken, savunucu kimliği göz önünde bulunduran bir yaklaşım benimsenebilir. Ders kitaplarının hazırlık aşamasında Türk kültürü öğelerine yer verirken, abartıya kaçılmadan genel, güncel ve merak uyandırıcı öğeleri verilebilir.

2. 7 Türkçe okutmanından; 2 okutman "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" yer alan millî saray ve müze resimlerinin yabancı öğrencilerin 'ilgisini çektiğini' düşünmektedir. 5 Türkçe okutmanı ise "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" yer alan millî saray ve müze resimlerinin yabancı öğrencilerin 'ilgisini çekmediğini' ifade etmektedir.

19 Yabancı öğrenciden; 12 öğrenci, "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" yer alan millî saray ve müze resimlerini 'etkileyici' bulmaktadır. 7 Öğrenci ise "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" yer alan millî saray ve müze resimlerinin 'ilgisini çekmediğini' belirtmektedir.

7 Türkçe okutmanından; 5 okutman "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" yer alan millî saray ve müze resimlerinin yabancı öğrencilerin 'ilgisini çekmediğini' ifade ederken bu görüşün aksine 19 yabancı öğrenciden; 12 öğrenci 'etkileyici' bulmaktadır.

Öneri: Türk tarihi, millî saray ve müzeler açısından da zengin bir kültürel birikime sahiptir. Yabancılar için Türkçe öğreten okutmanların özel misyonlarından biri de Türk kültürünü tanıtmaktır. Yabancılar için Türkçe ders kitaplarında millî saray ve müzelerin resimleri kaliteli bir görselde, öğrencilerde merak uyandırıcı bir şekilde verilebilir.

3. 7 Türkçe okutmanından; 4 okutman, "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" görsel olarak sunulan Türk yemeklerinin öğrencilerin 'ilgisini çektiğini' düşünmektedir. 3 Türkçe okutmanı ise "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" görsel olarak sunulan Türk yemeklerinin öğrencilerin 'ilgisini çekmediğini' ifade etmektedir.

19 yabancı öğrenciden; 8 öğrenci, "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki" Türk yemeklerinin resimlerini 'etkileyici' bulmaktadır. 11 Öğrenci ise "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki" Türk yemekleri resimlerinin 'ilgisini çekmediğini' belirtmektedir.

7 Türkçe okutmanından 4 okutman, "A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabında" görsel olarak sunulan Türk yemeklerinin öğrencilerin 'ilgisini çektiğini' belirtirken bu görüşün aksine 19 yabancı öğrenciden; 11 öğrenci 'ilgisini çekmediğini' ifade etmektedir.

Öneri: Yabancılar için Türkçe ders kitaplarında, Türk yemek kültürünün tanıtımı yapılırken yemek görsellerinde, erişimi zor olan ve her yerde bulunmayan tatları sunmak yerine yabancı öğrencilerde merak duygusu uyandıran ve alım gücüne uygun geleneksel Türk lezzetlerine yer verilebilir.

4. 7 Türkçe öğretmeni de “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki” ünite konuları ile ünite sonunda yer alan kültürden kültüre konularını, ‘uyumlu bulmadıklarını’ belirtmektedir.

19 Yabancı öğrenci de “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki” ünite konuları ile ünite sonunda yer alan kültürden kültüre konularını, ‘uyumlu bulmadıklarını’ ifade etmektedir.

7 Türkçe öğretmeni ve 19 yabancı öğrenci, “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki” ünite konuları ile ünite sonunda yer alan kültürden kültüre konularını, ‘uyumlu bulmadıkları’ konusunda hemfikirdir.

Öneri: Yabancılar için Türkçe ders kitaplarında ünite içeriği ve ünite sonlarında yer alan kültür konularının gestalt yaklaşımı doğrultusunda bütünlük arz etmesi ünitelerde hedeflenen konu öğretimini daha kolay hale getirebilir.

5. 7 Türkçe öğretmenden; 2 öğretmen, Türk kültürünün aktarımında, ‘İstanbul’un’ gerekli temel öge olduğunu düşünmektedir. 2 öğretmen, Türk kültürünün aktarımında, ‘Türk Müziklerinin/Halk Oyunlarının’ gerekli temel öge olduğunu belirtmektedir. Diğer 2 öğretmen ise Türk kültürünün aktarımında, ‘Türk Yemeklerinin’ gerekli temel öge olduğunu ifade etmektedir. Yalnızca 1 Türkçe öğretmeni, Türk kültürünün aktarımında ‘Türk Filmlerinin/Türk Dizilerinin’ gerekli temel öge olduğunu düşünmektedir.

19 Yabancı öğrenciden; 12 öğrenci, Türk kültürünün aktarımında, ‘İstanbul’un’ gerekli temel öge olduğunu düşünmektedir. 3 Öğrenci, Türk kültürünün aktarımında ‘İzmir, Ankara veya Muğla’nın’ gerekli temel öge olduğunu ifade etmektedir. 2 Öğrenci, Türk kültürünün aktarımında ‘Türk Filmlerinin/ Türk Dizilerinin’ gerekli temel öge olduğunu belirtmektedir. 1 Öğrenci, Türk kültürünün aktarımında ‘Türk Müziklerinin/Halk Oyunlarının’ gerekli temel öge olduğunu ifade etmektedir. 1 Öğrenci ise Türk kültürünün aktarımında ‘Kız İsteme Geleniğinin’ gerekli temel öge olduğunu düşünmektedir.

7 Türkçe öğretmeni ve 19 yabancı öğrenci ‘genel olarak’ Türk kültürünün aktarımında ‘İstanbul’un’ gerekli temel öge olduğunu düşünmektedir.

Öneri: Türk kültürünün aktarımında her kültür ögesini verip görsel ve zihinsel yorgunluk oluşturmamanın aksine ön plana çıkan, bilindik ve akılda kalıcılığı daha makul olan kültür öğelerine yer verilebilir.

6. 7 Türkçe öğretmenden; 5 Türkçe öğretmeni, “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki” masal ve fıkraların öğrencilerin ‘ilgisini çektiğini’ düşünmektedir. 2 Türkçe öğretmeni ise “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki” masal ve fıkraların öğrencilerin ‘ilgisini çekmediğini’ belirtmektedir.

19 Yabancı öğrenciden; 16 yabancı öğrenci, “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki” masal ve fıkraların ‘ilgisini çektiğini’ ifade etmektedir. 3 Öğrenci ise “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki” masal ve fıkraların ‘ilgisini çekmediğini’ belirtmektedir.

7 Türkçe öğretmenden; 5 öğretmen ve 19 yabancı öğrenciden; 16 öğrenci “A2 İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabındaki” masal ve fıkraların ‘ilgi çekici’ olduğu konusunda hemfikirdir.

Öneri: Yabancılar için Türkçe ders kitaplarında yer alan geleneksel masal ve fıkraların evrensel iletileri ön plana çıkarılabilir. Kültürel iletilerin yabancı öğrenciler tarafından anlamlandırılması, hedef kültürün kalıcı öğretimine yardımcı olabilir.

7. 7 Türkçe okutmanından; 5 okutman “İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki” ‘Kültür’ öğelerinin öğrencileri ortak noktada konuşturabilme alanında ‘yeterli’ bulmaktadır. 2 okutman ise “İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki” ‘Kültür’ öğelerinin öğrencileri ortak noktada konuşturabilme alanında ‘yeterli olmadığını’ ifade etmektedir.

19 Yabancı öğrenciden; 14 öğrenci, “İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki” ‘Kültür’ öğeleri üzerine ortak noktada ‘konuşabildiklerini’ düşünmektedir. 5 Öğrenci ise “İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki” ‘Kültür’ öğeleri üzerine ortak noktada ‘konuşamadıklarını’ belirtmektedir.

7 Türkçe okutmanından; 5 okutman ve 19 yabancı öğrenciden; 14 öğrenci, “İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki” ‘Kültür’ öğelerinin öğrencileri ortak noktada konuşturabilme alanında ‘yeterli’ olduğu konusunda hemfikirdir.

Öneri: Hedef dilin kültürü öğretilirken, öncelikle yabancı öğrencilerin kendi kültürlerini tanıtmaları istenilebilir sonrasında Türk kültürü üzerine ortak konuşmaları sağlanabilir. Ayrıca tüm sınıfın ilgisini çekebilecek kültür öğeleri belirlenmelidir.

Kaynakça

- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (18.Baskı). ISBN: 978-9944-919-28-9. Ankara:Pegem Akademi.
- Bölükbaş, F. ve Keskin, F. (2010). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metinlerin Kültür Aktarımındaki İşlevi. *Turkish Studies*, 5(4), 221-235.
- Creswell, J. W. (2014). *Araştırma Deseni*. (4.Baskıdan Çeviri). Ankara: Eğiten Kitap.
- Cropley, A. (2002). *Qualitative Research Methods: An Introduction for Students of Psychology and Education*. University of Latvia: Zinatne.
- Demir, A. ve Açık, F. (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşım ve Seçilecek Metinlerde Bulunması Gereken Özellikler. *TÜBAR (Türklük Bilimi Araştırmaları)-XXX*, 51-72.
- Erdem, M. D., Gün, M. ve Karatele, B. (2015). İleri Seviye İçin Hazırlanan İstanbul Yabancılar Türkçe Öğretim Setinin Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi. *International Journal of Language Academy*, 3(1), 8-17.
- Göçer, A. (2012). Dil-Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 729, 50-57.
- Gün, M., Akkaya, A. ve Kara, Ö.T. (2014). Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarının Türkçe Öğretim Merkezlerinde Görev Yapan Öğretim Elemanları Açısından Değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 9(6), 1-16.
- Halley, M. H. & Theresa Y. A. (2004). *Content-Based Second Language Teaching and Learning: An Interactive Approach*. ISBN 0-205-34427-5. Boston: Pearson.

- Kalenderoğlu, İ. (2015). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Temel Düzey (A1, A2) Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(12), 73-83.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. ISBN: 978-605-5426-58-3. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kutlu, A. (2014). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürün Araç Olarak Kullanımı: Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 Seviyesi). *K. Ü. Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(2), 697-710.
- Mete, F. (2013). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Ortam Farkının Yeterliliklere Verilen Önem Derecesine Etkisi. *Toplum Bilimleri Dergisi* 7(13),171-192.
- Okur, A. ve Keskin, F. (2013). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı: İstanbul Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti Örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS)*, 6 (2), 1619-1640.
- Ökten, C.E. ve Kavanoz, S. (2014). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimini Hedefleyen Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı*. *Turkish Studies*, 845-862.
- Şimşek, M.R. (2018). Yabancılar için İngilizce ve Türkçe Ders Kitaplarındaki Kültürel İçeriklerin Karşılaştırması. *Bilig (Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi)*, 84, 301-327.
- Patton, M.Q. (1987). *How to Use Qualitative Methods in Evaluation*. Newbury Park, CA: Sage.
- Tapan, N. (1995). Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Yeni Bir Yöneliş: Kültürlerarası-Bildirişim-Odaklı Yaklaşım. *Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi*, IX. İstanbul, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Basımevi, s.149-167.
- Vargelen, H. (2013), Kültürlerarası İletişimsel Yeterlilik Bağlamında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarının Değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. ISBN: 978-975- 02-2603-8.(9.Genişletilmiş Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.